

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทยฉบับที่ 1 เป็นการประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวโน้มและเหตุการณ์ของประเทศไทยในช่วงเวลาเดือนมกราคม - มีนาคม 2542 จากสื่อสิ่งพิมพ์ มีหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือ เป็นต้น และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้แก่เอกสารจากอินเทอร์เน็ต และรายการโทรทัศน์ เป็นต้น

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. วิกฤติเศรษฐกิจไทยซึ่งได้ระบอบไปยังตลาดเกิดใหม่ทั่วโลก จนกลายเป็นวิกฤติของระบบทุนนิยมโลกนี้ มีแนวโน้มที่จะแก้ไข หรือต้องใช้เวลาอันยาวนานพอสมควรจึงจะสามารถฟื้นตัวได้ดังเดิม วิกฤติเศรษฐกิจไทยครั้งนี้จึงทั้งรุนแรง มีความเสียหายสูง และยืดเยื้อ นอกจากนี้ยังอยู่ในภาวะที่มีความเปราะบาง
2. สาเหตุของวิกฤติใหญ่ทางเศรษฐกิจนี้มีความซับซ้อนหลายระดับ ทั้งในระดับโครงสร้าง ระดับความเคยชินในการปฏิบัติ ระดับการก่อชนวน และระดับการจตุชนวนให้เกิดเหตุ
3. การแก้ปัญหาของทางการไทยที่ผ่านมาประสบผลอย่างจำกัดในบางด้าน เช่นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนต่างประเทศ และเสถียรภาพทางการเงิน แต่ในบางด้านยังมีปัญหาอยู่มาก เช่นหนี้ที่ไม่เกิดผลมีอัตราสูงขึ้น การผลิตตกต่ำ เนื่องจากขาดกำลังซื้อ การแก้ปัญหาที่ได้ผลจำกัดนี้สืบเนื่องจากความผิดพลาดทางนโยบาย การแก้ไขปัญหาแบบแยกส่วน และการขาดองค์การปฏิบัติที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ
4. มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ 30 มีนาคมของทางการรัฐบาล ได้รับการตอบสนองอย่างดีจากวงการค้าต่าง ๆ แต่การหวังผลนั้นยังไม่สูง เมื่อเทียบกับการหวังผลของฝ่ายรัฐบาล พอลกล่าวได้ว่าผลของมาตรการนี้น้อยจะช่วยให้ภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจไม่ตกต่ำลงไปอีกในช่วงที่ใช้มาตรการข้างต้น
5. ผลกระทบจากความรุนแรงยืดเยื้อของวิกฤติเศรษฐกิจ รวมทั้งการปฏิบัติบางประการทำให้ความชอบธรรมและความนิยมในรัฐบาลลดต่ำลง รัฐบาลต้องเผชิญกับการท้าทายและความยากลำบากในการปฏิบัติงาน รวมทั้งถูกตรวจสอบจากสังคมและสื่อมวลชนหนักหน่วงขึ้น การเคลื่อนไหวทางการเมืองมีสีสันและความคึกคักขึ้น
6. ผลกระทบอีกประการหนึ่งได้แก่การเติบโตของกระแสการมองสู่ข้างใน ซึ่งมีความหลากหลาย แต่ก็ปลุกความรู้สึกถึงตนเอง ความรักชาติ และการแสวงหาแนวทางอื่นในการแก้วิกฤติ
7. ความรุนแรงยืดเยื้อของปัญหา ทำให้ผู้ถูกกระทบจากเหตุการณ์มีจำนวนมากและต้องแบกรับภาระเป็นเวลานาน กลายเป็นความเครียดและความไม่พอใจในสังคมซึ่งหากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจไม่เกิดผลตามคาดอาจจะระเบิดขึ้นมาได้โดยไม่รู้ตัว
8. ความเป็นไปในสังคมโดยทั่วไปอยู่ในภาวะต่างหากทางเอาตัวรอด เช่นการใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือการหนีจากปัญหา ขาดการนำที่เข้มแข็งและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง
9. การเมืองระหว่างประเทศไม่ก่อผลทางบวก ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มประเทศอาเซียนอยู่ในภาวะทรงตัว การกระทบกระทั่งระหว่างจีน-สหรัฐหากขยายตัวต่อไป อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและการแก้ปัญหาวิกฤติในภูมิภาคนี้ได้ สงครามโคโซโว ซึ่งสหรัฐและนาโตใช้ปฏิบัติการทางอากาศโจมตีประเทศยูโกสลาเวียได้บานปลายออก เกิดวิกฤติผู้ลี้ภัยขึ้น และทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างรัสเซียกับสหรัฐ-นาโตเสื่อมลงอย่างไม่เคยเป็นมาก่อนนับแต่สิ้นสุดสงครามเย็น
10. วิกฤติใหญ่ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ก่อผลให้กระแสโลกาภิวัตน์ลดต่ำลง และจำเป็นต้องปรับโฉมหน้าใหม่ให้มีความรับผิดชอบหรือมีความเป็นมนุษย์มากขึ้น ทั้งยังมีเค้าเงื่อนบางอย่างที่ระบบทุนนิยมโลกอาจแตกเป็นหลายศูนย์หรือเขตหลายเขต
11. มีบทเรียนสำคัญว่านโยบายไล่กวาดทางเศรษฐกิจให้ทันประเทศอุตสาหกรรมไม่ได้ผล กระบวนการโลกาภิวัตน์อาจนำหายนะมาได้หากกระทำตามไปโดยไม่มีความพร้อม การแก้ปัญหาจะต้องทำโดยองค์รวม และการมองปัญหาที่คลาดเคลื่อนอาจทำให้การแก้ปัญหาได้ยากขึ้น
12. มีข้อเสนอแนะให้องค์กรต่าง ๆ ช่วยกันสร้างยุทธศาสตร์อนาคต โดยใช้เทคนิคการสร้างจากสถานการณ์ (Scenario) ผสานกับเทคนิคอื่น เพื่อช่วยในการก้าวข้ามของประเทศเป็นไปอย่างเหมาะสม และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ABSTRACT

This is the first quarterly report of the Thailand Trend Monitoring Project (TTMP); implemented according to the TRF's contract No. RDG 01/0006/2542. The report consists of 2 parts : Part one is an analysis of the Thai economic crisis; while part two contains the integration of information gathered from various media including newspapers, magazines, books, and electronic media, such as hypertexts from the Internet and news report from TV programs.

The results of the study thus far can be summarized as follows:

1. The Thai economic crisis, which has spread to other emerging markets and is developing into a crisis of the capitalistic world, appears difficult to resolve and will require quite some time to recover from. The current Thai economic crisis is particularly severe, damaging, and drawn out. In addition, the economy is in fragile condition.
2. Reasons for the economic crisis can be found at various levels: at the structural level, the traditional business practice level, the level of events in the build-up to the crisis, and the level of events which triggered the crisis.
3. Efforts by the Thai authorities to resolve the crisis have met with limited success in certain areas, such as building foreign investor confidence and creating stability in the monetary system. However, substantial problems still exist in other areas, such as increasing NPLs and falling production due to a lack of purchasing power. The limited results can be attributed to mistakes in policy decisions, a reductionist approach towards problem solving, and the lack of a strong and effective organization to carry out.
4. Measures implemented on the 30th of March by the government in a bid to stimulate the economy have received positive feedback from all sectors. But these measures may not accomplish much when compared to the government 's expectations. It can however be said that the above measures will help prevent further recession for the period when they are in place.
5. The severity and protractedness of the economic crisis, together with certain other acts, have undermined the government's legitimacy and popularity. The government is facing many challenges and is finding it increasingly difficult to work because of increasing scrutiny from society and the media. A more colorful and fluid political situation is wiThe Nationessed.
6. The crisis has also had an effect on the growth of introspection, which may vary between individuals but ultimately arouses feelings of self-dependency and nationalism, and prompts the search for alternative solutions to the crisis.
7. The severity and protractedness of the crisis has caused many to be affected for long periods, resulting in stress and dissatisfaction with society. Should measures by the government fail to stimulate the economy as anticipated, the situation could unwittingly erupt.
8. Events are generally motivated by self-preservation, such as the use of sacred items or the attempts to escape from one's problems, which in turn demonstrate the lack of a strong and widely accepted leadership.
9. Recent movements in international politics have not contributed anything positive towards solving the crisis. Relationships between Asean countries are in a stabilizing mode. The antagonism between China and the US, should it intensify in the future, could have an impact on resolving the region's crisis, and on the stability of the region. The war in Kosovo, in which the US and NATO have carried out aerial attacks against Yugoslavia, has spilled over, producing a refugee problem and causing the relationship between Russia and the US-NATO to deteriorate to a point never before seen since the end of the cold war.
10. The economic crisis has slowed the trend towards globalization, which may need some changes to reflect greater emphasis on responsibilities or the more "human" aspects. Furthermore, there is evidence that capitalism may be headed towards regionalization, or target zones.
11. The crisis demonstrates that our policy of striving for economic parity with industrialized countries does not work. Pursuit of globalization without sufficient readiness may be disastrous. A wholistic approach is needed towards problem solving; perceiving the problem incorrectly can lead to further difficulty in solving the problem.
12. It is suggestible that organizations at all levels should create their future strategies by using scenario techniques, so that the country's progress is appropriate as well as adaptive towards rapidly changing situations.